

[Etusivu](#) > ... > [Rahavaateet](#) > [Varallisuuteen Kohdistuvat Turvaamistoimet Oikeudenkäynnin Aikana EU-maissa](#)
> Germany

Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Toimenpiteet, joiden tarkoituksena on varmistaa täytäntöönpano takavarikoimalla velallisen omaisuutta väliaikaisesti tai antamalla väliaikainen määräys asiintilasta, eivät itsessään johda velkojan saatavien suorittamiseen.

Seuraavat toimenpiteet ovat mahdollisia:

1.1 Vakuustakavarikko ja henkilöön kohdistuvat turvaamistoimet (*dinglicher und persönlicher Arrest*, riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Zivilprozessordnung*, ZPO, 916 § ja sitä seuraavat pykälät)

Vakuustakavarikossa turvataan rahasaatavan täytäntöönpano takavarikoimalla velallisen irtainta tai kiinteää omaisuutta. Vakuustakavarikko ja henkilöön kohdistuvat turvaamistoimet on syytä erottaa toisistaan: Vakuustakavarikko (*dinglicher Arrest*) toteutetaan, kun on syytä pelätä, että ilman sitä tuomion täytäntöönpano olisi mahdotonta tai huomattavasti vaikeampaa. Henkilöön kohdistuvat turvaamistoimet (*persönlicher Arrest*) toteutetaan, kun se on tarpeen vaarantuneen täytäntöönpanon turvaamiseksi. Takavarikoinnin määrää toimivaltainen tuomioistuin hakemuksesta. Takavarikko voidaan toteuttaa esimerkiksi ulosmittauksena (irtain omaisuus) tai kiinnityksenä (kiinteä omaisuus) ja henkilöön kohdistuvat turvaamistoimet säilöönottona (henkilön pidätys).

1. 2 Väliaikainen turvaamistoimi (*einstweilige Verfügung*, ZPO:n 935 § ja sitä seuraavat pykälät)

Väliaikaisilla turvaamistoimilla turvataan väliaikaisesti muu kuin rahasaatava. Niitä määrätään, kun on syytä epäillä, että vallitsevan oikeustilan muuttaminen tekisi oikeuden toteutumisen mahdottomaksi tai huomattavasti vaikeammaksi. Toimivaltainen tuomioistuin määrää hakemuksesta väliaikaisen turvaamistoimen, jolla täytäntöönpanon mahdollistava asiintila säilytetään (*Sicherungsverfügung*, ZPO:n 935 §) tai asiintilaa väliaikaisesti muutetaan (*Regelungsverfügung*, ZPO:n 940 §). Turvaamistoimien toteuttamiseen sovelletaan periaatteessa täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä (ZPO:n 936 § yhdessä 928 §:n kanssa).

1.3 EU:n lainsäädännön mukainen tilivarojen turvaaminen

ZPO:n 946 § ja sitä seuraavat pykälät sisältävät säännöksiä, jotka ovat yhteydessä eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräysmenettelyn käyttöön ottamisesta rajat ylittävää velkojen perintää varten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa 15 päivänä toukokuuta 2014 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 655/2014 (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 59). Tilivarojen turvaaminen on yksi välitoimien muoto.

1.4 Ennakoilmoitus ulosmittauksesta (*Vorpfändung*, ZPO:n 845 §)

Ulosmittauksesta tehtävän ennakoilmoituksen tarkoituksena on turvata velallisen saatava toissijaiselta velalliselta velkojan hyväksi. Ennakoilmoitukseen sisältyy toissijaiselle velalliselle osoitettu kehoitus olla maksamatta velalliselle ja velalliselle osoitettu kehoitus luopua saatavasta ja erityisesti sen perinnästä. ZPO:n 930 §:n mukaan toissijaiselle velalliselle annettava tiedoksianto rinnastetaan takavarikkoon, jos saatavan ulosmittaus toteutetaan kuukauden kuluessa (ZPO:n 845 §:n 2 momentti).

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Takavarikko ja väliaikaiset turvaamistoimet (kohdat 1.1 ja 1.2) toteutetaan kantajan hakemuksesta toimivaltaisen tuomioistuimen määräyksellä. Hakemuksessa on oltava tiedot turvattavasta vaateesta ja määräyksen kiireellisyydestä tai täytäntöönpanon estymisvaarasta. Nämä on osoitettava uskottavasti esimerkiksi valahehtoisella vakuutuksella.

Hakemuksen voi esittää kirjallisesti tai sen voi esittää suullisesti tuomioistuimen pöytäkirjaan. Toimivalta on tuomioistuimella, joka on toimivaltainen pääasiassa, tai myös sillä käräjäoikeudella (*Amtsgericht*), jonka tuomiopiirissä turvattava esine tai riidan kohde sijaitsee tai henkilökohtaisen vapauden rajoitusten kohteeksi joutuva henkilö oleskelee. Tuomioistuimen ratkaisu annetaan suullisessa menettelyssä tuomiolla ja muissa tapauksissa päätöksellä.

Asianajaja tarvitaan edustajaksi välitoimimenettelyissä vain silloin, kun asia käsitellään suullisesti osavaltion alioikeudessa (*Landgericht*).

Tilivarojen turvaaminen (kohta 1.3) perustuu asetukseen (EU) N:o 655/2014. ZPO:n 946 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä on säännökset hakemuksen tekemisestä ja menettelystä, päätöksen täytäntöönpanosta ja mahdollisista oikeussuojakeinoista.

Ennakoilmoitusta ulosmittauksesta (kohta 1.4) ei tee tuomioistuin. Velkoja voi täytäntöönpanokelpoisen velkakirjan perusteella antaa ulosottomiehelle tehtäväksi antaa toissijaiselle velalliselle ja päävelalliselle tiedoksi ilmoituksen, josta käy ilmi, että saatavan tai muun taloudellisen oikeuden ulosmittaukseen ollaan ryhtymässä (ZPO:n 845 §:n 1 momentti). ZPO:n 930 §:n mukaan toissijaiselle velalliselle annettava tiedoksianto rinnastetaan takavarikkoon, jos saatavan ulosmittaus toteutetaan kuukauden kuluessa (ZPO:n 845 §:n 2 momentti).

Takavarikon tai väliaikaisten turvaamistoimenpiteiden määräämistä koskevasta hakemusmenettelystä peritään oikeudenkäyntikuluja koskevan lain (*Gerichtskostengesetz*, GKG) mukaan puolitoistakertainen maksu. Maksun suuruus määräytyy käsiteltävän asian arvon perusteella. Tuomioistuin arvioi sen tapauskohtaisesti sen mukaan, minkä suuruisen omaisuuden takavarikointi on hakemuksen tekijän edun mukaista. Maksutaulukko, jota sovelletaan, kun riidan kohde on arvoltaan enintään 500 000,00 euroa:

Oikeudenkäyntikuluja koskevan lain (*Gerichtskostengesetz*, GKG) 34 §:n 1 momentin kolmanteen virkkeeseen liittyvä liite 2

Riidan kohteen arvo enintään ... EUR	Maksu ... EUR	Riidan kohteen arvo enintään ... EUR	Maksu ... EUR
500	38,00	50 000	601,00
1 000	58,00	65 000	733,00
1 500	78,00	80 000	865,00
2 000	98,00	95 000	997,00
3 000	119,00	110 000	1 129,00
4 000	140,00	125 000	1 261,00
5 000	161,00	140 000	1 393,00
6 000	182,00	155 000	1 525,00
7 000	203,00	170 000	1 657,00
8 000	224,00	185 000	1 789,00
9 000	245,00	200 000	1 921,00
10 000	266,00	230 000	2 119,00

13 000	295,00	260 000	2 317,00
16 000	324,00	290 000	2 515,00
19 000	353,00	320 000	2 713,00
22 000	382,00	350 000	2 911,00
25 000	411,00	380 000	3 109,00
30 000	449,00	410 000	3 307,00
35 000	487,00	440 000	3 505,00
40 000	525,00	470 000	3 703,00
45 000	563,00	500 000	3 901,00

Jos hakemuksesta pidetään suullinen käsittely eikä menettelyä lopeteta ennen suullisen käsittelyn päättymistä tehdyn turvaamishakemuksen peruuttamisen vuoksi taikka velan tunnustamisen, vaateesta luopumisen tai sovinnon vuoksi (näissä tapauksissa maksu alennetaan puoleen), maksun suuruus kolminkertaistuu. Maksut peritään ensisijaisesti siltä osapuolelta, jolle tuomioistuim on päätöksessään määrännyt maksut. Tämän päätöksessä määritellyn maksajan lisäksi myös hakemuksen esittäjä on menettelyn käynnistäjän ominaisuudessa yhteisvelallisen vastuussa maksuista.

Ulosmittauksesta annettavan ennakkoilmoituksen tiedoksiantamisesta velalliselle ja ilmoituksessa mainitulle toissijaiselle velalliselle ulosottomies perii kustakin lähetyksestä 3,30 euron maksun. Tähän lisätään postimaksut ja mahdollisesti tarvittavista todistuksista aiheutuvat maksut. Jos ulosottomies suorittaa tiedoksiannon henkilökohtaisesti, peritään 11 euron suuruinen maksu. Tällöin on korvattava lisäksi ulosottomiehen matkakulut, joiden suuruus vaihtelee tiedoksiannon toimittamismatkan mukaan 3,25 euron ja 16,25 euron välillä. Jos ulosottomies laatii ilmoituksen velkojan toimeksiannosta (ZPO:n 845 §:n 1 momentin toinen virke), tästä virkatoimesta peritään 17,60 euron erityismaksu.

Tuomioistuimen määräämien väliaikaisten turvaamistoimien toteuttaminen on ensi sijassa ulosottomiehen tehtävä ja se toteutetaan valtion käytettävissä olevin pakkokeinoin (*Vollziehung*) tuomioiden pakkotäytäntöönpanosta voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Sivuhuomautus: Väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi julistetun tuomion perusteella toteutettava ulosotto tapahtuu periaatteessa samalla tavoin kuin lainvoimaisen päätöksen pakkotäytäntöönpano. Laissa säädetään kuitenkin hyväksytyjen vaateiden perusteella määräytyvistä eri ulosottotavoista:

Jos kyseessä on tietyn suuruinen rahasaaminen, velkoja pyytää usein ulosottomiestä suorittamaan tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon. Ulosottomiehen toimittamasta irtaimen omaisuuden ulosmittauksesta on suoritettava 28,60 euron suuruinen maksu. Jos virkatoimi kestää yli kolme tuntia, on tämän jälkeen suoritettava 22,00 euron lisämaksu kultakin alkavalta tunnilta. Tähän on lisättävä myös ulosottomiehelle aiheutuvat välttämättömät kulut. Velkoja voi myös hakea maksumääräyksen perusteella velallisella olevan saamisen (esimerkiksi palkan) ulosmittausta (ZPO:n 829 §). Hakemusmaksu on tällöin 22,00 euroa, mutta (erityisesti tuomioistuimen päätöksen tiedoksiannosta aiheutuvat) kulut veloitetaan erikseen.

Velallisen kiinteän omaisuuden osalta täytäntöönpano suoritetaan vahvistamalla kiinnitys saamisen vakuudeksi, pakkohuutokaupalla tai pakkohallinnolla. Kiinteistörekisteriin merkittävien kiinnitysten osalta peritään turvattavan saamisen perusteella määräytyvä maksu tuomioistuim- ja notaarimaksuista annetun lain mukaan (*Gerichts- und Notarkostengesetz, GNotKG*). Maksutaulukko, jota sovelletaan, kun riidan kohde on arvoltaan enintään 3 miljoonaa euroa:

Tuomioistuim- ja notaarimaksuista annetun lain (*Gerichts- und Notarkostengesetz, GNotKG*)

34 §:n 3 momenttiin liittyvä liite 2

Arvo	Maksu Taulukko A	Maksu Taulukko B	Arvo enintään ... €	Maksu Taulukko A	Maksu Taulukko B	Arvo enintään ... €	Maksu Taulukko A	Maksu Taulukko B
enintään ... €	EUR	EUR	enintään ... €	EUR	EUR	enintään ... €	EUR	EUR
500	38,00	15,00	200 000	1 921,00	435,00	1 550 000	8 059,00	2 615,00
1 000	58,00	19,00	230 000	2 119,00	485,00	1 600 000	8 257,00	2 695,00
1 500	78,00	23,00	260 000	2 317,00	535,00	1 650 000	8 455,00	2 775,00
2 000	98,00	27,00	290 000	2 515,00	585,00	1 700 000	8 653,00	2 855,00
3 000	119,00	33,00	320 000	2 713,00	635,00	1 750 000	8 851,00	2 935,00

4 000	140,00	39,00	350 000	2 911,00	685,00	1 800 000	9 049,00	3 015,00
5 000	161,00	45,00	380 000	3 109,00	735,00	1 850 000	9 247,00	3 095,00
6 000	182,00	51,00	410 000	3 307,00	785,00	1 900 000	9 445,00	3 175,00
7 000	203,00	57,00	440 000	3 505,00	835,00	1 950 000	9 643,00	3 255,00
8 000	224,00	63,00	470 000	3 703,00	885,00	2 000 000	9 841,00	3 335,00
9 000	245,00	69,00	500 000	3 901,00	935,00	2 050 000	10 039,00	3 415,00
10 000	266,00	75,00	550 000	4 099,00	1 015,00	2 100 000	10 237,00	3 495,00
13 000	295,00	83,00	600 000	4 297,00	1 095,00	2 150 000	10 435,00	3 575,00
16 000	324,00	91,00	650 000	4 495,00	1 175,00	2 200 000	10 633,00	3 655,00
19 000	353,00	99,00	700 000	4 693,00	1 255,00	2 250 000	10 831,00	3 735,00
22 000	382,00	107,00	750 000	4 891,00	1 335,00	2 300 000	11 029,00	3 815,00
25 000	411,00	115,00	800 000	5 089,00	1 415,00	2 350 000	11 227,00	3 895,00
30 000	449,00	125,00	850 000	5 287,00	1 495,00	2 400 000	11 425,00	3 975,00
35 000	487,00	135,00	900 000	5 485,00	1 575,00	2 450 000	11 623,00	4 055,00
40 000	525,00	145,00	950 000	5 683,00	1 655,00	2 500 000	11 821,00	4 135,00
45 000	563,00	155,00	1 000 000	5 881,00	1 735,00	2 550 000	12 019,00	4 215,00
50 000	601,00	165,00	1 050 000	6 079,00	1 815,00	2 600 000	12 217,00	4 295,00
65 000	733,00	192,00	1 100 000	6 277,00	1 895,00	2 650 000	12 415,00	4 375,00
80 000	865,00	219,00	1 150 000	6 475,00	1 975,00	2 700 000	12 613,00	4 455,00
95 000	997,00	246,00	1 200 000	6 673,00	2 055,00	2 750 000	12 811,00	4 535,00
110 000	1 129,00	273,00	1 250 000	6 871,00	2 135,00	2 800 000	13 009,00	4 615,00
125 000	1 261,00	300,00	1 300 000	7 069,00	2 215,00	2 850 000	13 207,00	4 695,00
140 000	1 393,00	327,00	1 350 000	7 267,00	2 295,00	2 900 000	13 405,00	4 775,00
155 000	1 525,00	354,00	1 400 000	7 465,00	2 375,00	2 950 000	13 603,00	4 855,00
170 000	1 657,00	381,00	1 450 000	7 663,00	2 455,00	3 000 000	13 801,00	4 935,00
185 000	1 789,00	408,00	1 500 000	7 861,00	2 535,00			

Kiinteistön pakkohuutokauppaa tai pakkohallintoa koskeva hakemusmaksu on 110,00 euroa.

Jos velallinen on velvoitettu tuomion perusteella luovuttamaan irtaimen esineen hallinnan, ulosottomies suorittaa tuomion täytäntöönpanon velkojan hakemuksesta. Tästä virkatoimesta peritään 28,60 euron maksu. Jos velallisen on tuomion perusteella luovutettava kiinteistön tai asunnon hallinta, hädän suorittamisesta peritään 150,00 euron maksu. Tähän on lisättävä ulosottomiehen kulut, jotka aiheutuvat erityisesti sivullisten suorittamista tarpeellisista toimituksista (esimerkiksi kuljetukseen ja lukkosepän palveluihin liittyvät kustannukset). Jos virkatoimi kestää yli kolme tuntia, on tämän jälkeen suoritettava 22,00 euron lisämaksu kultakin alkavalta tunnilta.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Takavarikon määrääminen edellyttää rahasaatavaa (takavarikkoa koskeva vaade) ja perustetta takavarikolle. Vakuustakavarikossa, jossa takavarikoidaan velallisen koko takavarikoitavissa oleva omaisuus, takavarikkoa koskeva peruste on olemassa silloin, kun on pelättävissä, että velallinen saattaisi estää tuomioistuimen ratkaisun tulevan täytäntöönpanon tai vaikeuttaa sitä huomattavasti epärehellisellä toiminnalla, esimerkiksi hukkaamalla tai salaamalla omaisuutta. Myös henkilöön kohdistuvien turvaamistoimien, toisin sanoen velallisen henkilöön kohdistuvan pakkokeinon tarkoituksena on välttää se, että velallinen estää takavarikoitavissa olevaan omaisuuteen kohdistuvan pakkotäytäntöönpanon. Henkilöön kohdistuva turvaamistoimi voidaan kuitenkin määrätä vain siinä tapauksessa, jos välttämätöntä turvaamista ei voida saavuttaa vakuustakavarikon avulla.

Väliaikaisilla turvaamistoimilla (muodosta riippumatta) on tarkoitus välttää se, että muuttamalla vallitsevaa oikeustilaa jonkin osapuolen oikeuksien tai oikeussuhteen toteutuminen estyisi tai olennaisesti vaikeutuisi. Väliaikaiset turvaamistoimet voivat koskea esineiden (väliaikaista) luovuttamista tai (väliaikaista) tietyistä toimesta pidättäytymistä tai tietyn toimen toteuttamista (ZPO:n 935, 938 ja 940 §). Väliaikaisiin turvaamistoimiin sovelletaan ensisijaisesti takavarikointia koskevia säännöksiä (ZPO:n 936 §). Poikkeuksellisesti voidaan hyväksyä myös väliaikainen suoritus. Takavarikon peruste ja takavarikkoa koskevaa vaade on osoitettava uskottavasti esimerkiksi valaheutoisella vakuutuksella tai asiakirjoja esittämällä (ZPO:n 920 §:n 2 momentti). Tässä on kyse siitä, että tuomioistuin pystyy arvioimaan vaateen olemassaolon ja asian kiireellisyyden ”huomattavan todennäköiseksi”. Sama koskee väliaikaisia turvaamistoimia (ZPO:n 936 §).

Takavarikointimenettelyssä voidaan etukäteen kuulla osapuolia, mutta siihen ei veloiteta (ZPO:n 922 §). Jos velallinen, jolle takavarikko on annettava tiedoksi viimeistään viikon kuluttua sen toteuttamisesta, esittää takavarikointipäätöstä koskevan vastalauseen, on kuitenkin järjestettävä jälkikäteen suullinen käsittely (ZPO:n 924 §). Väliaikaisten turvaamistoimien määräämistä koskevassa menettelyssä on periaatteessa järjestettävä suullinen käsittely, ainoastaan kiireellisissä tapauksissa tai hakemuksen hylkäämisen yhteydessä siitä voidaan luopua (ZPO:n 937 §:n 2 momentti). Osapuolten kuulemisen järjestämiselle ei ole asetettu määräaikoja.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Turvaamistoimet ulottuvat kaikenlaiseen omaisuuteen, joka kuuluu täytäntöönpanokelpoisuuden piiriin.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Takavarikon seurauksena päävelallinen ja toissijaiset velalliset eivät saa enää käyttää takavarikoitua omaisuutta.

Takavarikointi on suojattu rikoslain (*StGB, Strafgesetzbuch*) 136 §:llä (takavarikon estäminen). Asiaan liittyvästä rikkomisesta voi seurata myös siviilioikeudellisia vahingonkorvausvaateita.

Väliaikaisten turvaamistoimien osalta määrätyn esineen takavarikoinnin hoitaa ZPO:n 883 §:n mukaan ulosottomies. Toimintaan tai toiminnasta pidättymiseen pakottaminen toteutetaan ZPO:n 887 §:n (tuomioistuimen velkojalle antama valtuutus toteuttaa perusteltavissa oleva toiminta) taikka 888 tai 890 §:n nojalla (uhkasakon tai vangitsemisen taikka hallinnollisen sakon tai vapaudenmenetyksen määrääminen ei-oikeutetusta toiminnasta pidättymiseen pakottamiseksi tai pidättymisvelvollisuuden määrääminen).

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Takavarikkoa tai väliaikaisia turvaamistoimia ei voida panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätöksen antamis- tai tiedoksiantamispäivästä on kulunut yksi kuukausi. Jos ulkomainen täytäntöönpanoperuste voidaan panna täytäntöön Saksassa ilman täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista, määräaika on kaksi kuukautta (ZPO:n 929 §:n 2 momentti).

Toimia koskeva määräys pysyy voimassa niin kauan kuin turvaamiseen tai väliaikaisuuteen on perusteita. Voimassaolo lakkaa, kun pääasiassa tehdään päätös.

4 Voiko turvaamistointia koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kuten todettua, tuomioistuin voi määrätä takavarikosta ja väliaikaisista turvaamistoimista lopullisella tuomiolla (suullisen käsittelyn jälkeen) tai päätöksellä (ZPO:n 922 ja 936 §).

Osapuolet voivat valittaa tuomiosta, jos valitussumma on yli 600 euroa.

Jos määräys on annettu päätöksellä, siihen sovelletaan seuraavaa käytäntöä:

Velallinen voi esittää vastalauseen päätöksestä, jolla määrätään takavarikosta tai väliaikaisista turvaamistoimista (ZPO:n 924 §). Toimenpiteen aiheellisuudesta päätetään sen jälkeen suullisen kuulemisen pohjalta annettavalla lopullisella tuomiolla. Tuomiosta voi kuvatuissa olosuhteissa valittaa.

Jos hakemuksesta tehdään epävävä päätös, velkoja voi valittaa asiasta välittömästi kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta. Sama käytäntö on voimassa silloin, jos päätöksessä määrätään takavarikosta tai väliaikaisesta turvaamistoimesta, mutta samalla määrätään vakuudesta, joka velkojan on annettava.

Tämän lisäksi velallinen voi tehdä hakemuksen takavarikon tai väliaikaisen turvaamistoimen kumoamisesta velkojalle määrätyn valitusajan ylittämisen (ZPO:n 926 §) tai muuttuneiden olosuhteiden (ZPO:n 927 §) vuoksi.

Asetuksen (EU) N:o 655/2014 osalta ZPO:n 953 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään tilivarojen turvaamismenettelyn yhteydessä annettuja tuomioistuimen ratkaisuja koskevista oikeussuojakeinoista.

Lisäksi ZPO:n 945 §:n mukaan väliaikaisen määräyksen alullepanijana olleella osapuolella on vahingonkorvausvelvollisuus siinä tapauksessa, että takavarikon tai väliaikaisten turvaamistoimenpiteen määrittäminen osoittautuu alun alkaen perusteettomaksi tai jos määrätty toimenpide kumotaan ZPO:n 926 §:n 2 momentin tai 942 §:n 3 momentin nojalla.

■ Päivitetty viimeksi: 04/11/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.